

παραμονή τὰ Φῶτα (ὡς κατ' ἐξοχὴν ἁγιασμός θεωρεῖται ὁ γινόμενος διὰ τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τὴν προηγουμένην τὴν Θεοφανείων ἡμέραν. Πβ. ἁγιασμός 1). 2) Τὸ ἁγιασμένον ὕδωρ, τὸ ἁγίασμα Πελοπν. (Ἀρκαδ.): *Θὰ πάρω ἁγίασμα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ ν' ἁγιάσω τὰ χτήματα.* 3) Ἡ ἐορτὴ τῶν Θεοφανείων τὴν 6ην Ἰανουαρίου, κατ' ἣν τελεῖται καὶ κατὰ τὴν παραμονὴν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ ἁγας ἁγιασμός Πελοπν. (Βαμβακ. Καλάβρυτ. Κοσμ. κ.ά.): *τοῦ ἥσουνα τὴν ἁγίασι; Καλάβρυτ. Περιμένει τῆς ἁγίας ἀλλουνοῦ χρόνου ν' ἁγιαστῇ, ν' ἁγιάσῃ καὶ τὰ ροῦχα του Κοσμ. Φεύγουν οἱ καλλικάντζαροι τῆς ἁγίας γιὰ νὰ ξανάρουν τοῦ χρόνου τὰ Χριστούγεννα Βαμβακ.*

ἁγίασμα τό, σύνηθ. ἁγιάσμα Ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) Καπ. (Ἀραβάν.) Κίμωλ. Κυδων. Λέσβ. Μακεδ. Πάρ. Πόντ. (Οἶν.) Χηλ. κ.ά. ἁγίασμαν Κύπρ. Πόντ. (Κερασ.) ἁγίγισμαν Πόντ. (Κερασ.) ἁγιάσμαν Μεγίστ. Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἁῶσμαν Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.) ἁγίασμα Ἡπ. Καπ. (Ἀραβάν. Φάρας. Φερτ.) Μεγίστ. Σῦρ. (Ἑρμούπ.) Χίος κ.ά. ἁγίασμαν Μεγίστ. Πόντ. (Κρώμν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἁίασμα Πόντ. (Κολων.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἁίσμα Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἁεσμαν Πόντ. (Χαλδ.) ἁγίασμα Παξ. ἁγίασμα ἦ, Πόντ. (Κερασ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἁγίασμα. Τὸ ἁγιάσμα καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ οἶνος τῆς θείας μεταλήψεως Πελοπν. (Ἀρκαδ.): *Φρ. Ἀγίασμα τό 'χω (ἦτοι ἔχω τόσον μόνον οἶνον, ὅσος ἀρκεῖ δι' ἁγίασμα. Ἐπὶ ὑπολειφθείσης ἐλαχίστης ποσότητος οἶνου. Συνών. φρ. οὔτε γιὰ ἀνᾶμα δὲν εἶναι, οὔτε γιὰ μετὰδοσι δὲν εἶναι). Ἡ σημ. αὕτη ὑπολανθάνει ἤδη ἐν τῇ λειτουργίᾳ τοῦ Μ. Βασιλείου, ἐνθα λέγεται «ἵνα ἐν καθάρῳ τῷ μαρτυρίῳ τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ὑποδεχόμενοι τὴν μερίδα τῶν ἁγιασμάτων ἐνωθῶμεν τῷ ἁγίῳ σώματι τοῦ Χριστοῦ», ἐν ᾧ χωρίῳ διὰ τῆς λ. ἁγιάσματα ἐννοοῦνται ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος τῆς θείας εὐχαριστίας.* 2) Τὸ ὑπὸ τοῦ ἱερέως διὰ τῆς τελετῆς τοῦ ἁγιασμοῦ μικροῦ καὶ μεγάλου εὐλογοῦμενον καὶ καθαγιαζόμενον ὕδωρ κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Φάρας. Φερτ.) Πόντ. (Κολων. Κρώμν. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Μέγα ἁγίασμα (τὸ ἁγίασμα τῶν Θεοφανείων) Ἡπ. Μὶ τοῦ μὲγάλ' ἁίασμα ἁιάζ'νι οὐ κόσμους τὰ χουράφια τ'ς, τ' ἀμπέλια τ'ς κι οὔλα τὰ πράματα τ'ς Αἰτωλ. || Παροιμ. Πιέ, γάδαρε, ἁγιάσμα (ἐπὶ τοῦ παρ' ἀξίαν τιμωμένου) Ἡπ. Θέλεις δὲ θέλεις, γάδαρε, πὲ ἁγίασμα (ἐπὶ τοῦ ἐξ ἀνάγκης ποιοῦντός τι) Μακεδ. (Θεσσαλον.) || Ἄσμ.*

Ἐβῶ σὲ θέλω νὰ ῥθῆσαι τοῖς τρεῖς γεορτὲς τὸ χρόνο, τῇ Γέννησι γιὰ τὸ Χριστόν, τὰ Φῶτα γιὰ τ' ἁγιάσμαν τσαὶ τῇ μεάλῃν Πασκαλιὰ γιὰ τὸ Χριστὸς ἀνέστη

Μεγίστ. Ἡ σημ. αὕτη καὶ μεσν. Πβ. Κωνστ. Πορφ. Ἐκθεσ. βασιλείου τάξεως 141,13 (ἐκδ. Βόνν.) «λαβὼν ὁ πατριάρχης ἁγίασμα ἐπιχέει ἐπὶ ταῖς χερσὶ τοῦ βασιλέως, ὁ δὲ βασιλεὺς νηψάμενος τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλείφας καὶ τὸ πρόσωπον καὶ εἰ θέλει πῶν ἐξ αὐτοῦ... ἀπέρχεται». Συνών. ἁγιασμόνερο, ἁγιασμός 2. β) Ράντισμα δι' ἁγιασμένου ὕδατος Μεγίστ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) κ.ά. — Λεξ. Περίδ. Βυζ. 3) Ὑδωρ πηγαῖον ἢ φρεάτιον συνήθως γειτνιάζον πρὸς ναὸν καὶ ἱερὸν διὰ τοῦτο θεωρούμενον, πινόμενον δὲ πρὸς ἡθικὸν ἁγιασμόν καὶ σωματικὴν θεραπείαν, ἀρχ. «ἱερὸν ὕδωρ» (πβ. ΜΣτεφανίδ. Συμβολ. εἰς τὴν ἱστορίαν φυσ. ἐπιστημῶν 144) πολλαχ. β) Μεταλλικὸν ὕδωρ ἱερὸν θεωρούμενον Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) γ) Ἡ πηγὴ, ἐξ ἧς ἀναβλύζει τὸ ἱερὸν ὕδωρ πολλαχ.: *Πηγαίνουν τὸν τρελλὸ 'ς τὸ ἁγίασμα τῆς*

Παναγίας Ἑρμούπ. Πηγαίνουν 'ς τ' ἁγιάσματα κι ἀφίνουν τὴ ζούρα τους (τὴν ἀσθένειαν) Θράκ. Ἡ λ. ὑπὸ τοὺς τύπ. Ἀγίασμα, Ἀγιάσμα καὶ Ἀγιάσματα καὶ ὡς τοπων. πολλαχ.

δ) Τόπος ἱερός, ἐν ᾧ οἱ ἐπισκέπται προσδένουν εἰς τοὺς θάμνους τεμάχια τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν ἢ τρίχας Θράκ. Λέσβ. 4) Μύρον ἀναβλύζον ἐκ τοῦ σώματος ἁγιάσαντος μετὰ θάνατον ἀνθρώπου Θράκ. (Αἰν.) Κυδων. Λέσβ. κ.ά.: *Ἀγιάσμα νὰ βγάλ'νι τὰ κόκκαλά σ'!* (εὐχὴ) Αἰν. 5) Νόμισμα Βυζαντιακὸν φέρον ἐγκεχαραγμένον σταυρὸν καὶ ἀποδιδόμενον εἰς τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον, διὰ τοῦτο δὲ θεωρούμενον ὡς ἀντικείμενον ἱερὸν καὶ καθωσιωμένον καὶ ἔχον δύναμιν θαυματουργόν. Τοῦτο τιθέμενον ἐν ζύμῃ ἀντὶ προζυμίου προκαλεῖ τὴν ζύμωσιν Στερελλ. (Βοιωτ.) Συνών. *ἀγικωνσταντιναῖτο, κωνσταντιναῖτο.* 6) Εὐφημητ. ὁ μικρομύκης βοτρυίτης (botryitis bassiac) ὁ προξενῶν τὴν νόσον τοῦ μεταξοσκώληκος μυκητιάσιν, ἦτοι τὸ σχηματιζόμενον ἐπὶ τοῦ ἐντόμου εὐρωτῶδες ἢ ζαχαρῶδες ἐπίχρισμα Κύπρ. Συνών. *ζαχαρωτή, μούχλα.* 7) Τὸ δεύτερον ὑποδεέστερον γλεῦκος τὸ λαμβανόμενον ἐκ τῶν στεμφύλων διὰ προσθήκης ὕδατος. Τὸ γλεῦκος τοῦτο προστίθεται εἰς τὸ πρῶτον γλεῦκος ἢ ἀφίνεται μόνον πρὸς ζύμωσιν καὶ παρασκευὴν προχείρου ὕδατος οἶνου (ἢ σημ. πιθανῶς ἐκ τῆς ἀνωτέρω νόσου τῶν μεταξοσκωλήκων, διότι ὁ οἶνος οὗτος εὐκόλως εὐρωτῶ ἐκ τοῦ μύκητος mycoderma vini) Ἀθῆν. Κίμωλ. Πάρ. κ.ά. β) Τὸ εἰς τὸν οἶνον προστιθέμενον ὕδωρ Ἀθῆν. 8) Ὁ καταστάς ἀτροφικός, ἰσχνὸς καὶ σκελετώδης Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Τοῦτ' τοῦ πιδὶ γίν'νι ἁγίασμα. Ἐχ' ἓνα πιδὶ ἁγίασμα 'λότιλα. Συνών. φρ. Ἐγινι πετσί καὶ κόκκαλο. Πβ. ἁγιάζω Β 5.*

ἁγιασματάρι τό, πολλαχ. ἁῶσματάρ' Πόντ. (Χαλδ.) ἁεσματάρ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἁγίασμα.

1) Τὸ σκεῦος, ἐν τῷ ᾧ γίνεται ὁ ἁγιασμός, ἢ σκεῦος περιέχον ἁγιασμένον ὕδωρ Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) κ.ά. — Λεξ. Περίδ. Βυζ. Συνών. ἁγιασματερό.

2) Πήρα ἐξ ὑφάσματος ἢ δέρματος, ἐν τῇ ᾗ φυλάττονται ὑπὸ τοῦ ἱερέως τὰ εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ ἁγιασμοῦ ἀναγκαιοῦντα ἀντικείμενα, ὅποια εἶναι τὸ εὐχολόγιον, τὸ ἐπιτραχήλιον, ὁ σταυρὸς καὶ ὁ θαλλὸς τοῦ ἁγιασμοῦ Κῶς.

3) Εὐχολόγιον, ἦτοι βιβλίον ἐκκλησιαστικὸν περιέχον πρῶτον τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λεγομένου μικροῦ ἁγιασμοῦ, ὅθεν ἢ ὀνομασία, εἶτα δὲ καὶ ἄλλας, οἷον τῆς παρακλήσεως, τοῦ βαπτίσματος, τοῦ στεφανώματος καὶ τοῦ εὐχελαίου, ὁμοίως τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν καὶ διαφόρους εὐχὰς ἀναγινωσκομένας εἰς ποικίλας περιστάσεις, οἷον εἰς λεχώ, εἰς ἀσθενοῦντα, εἰς βασκανίαν, εἰς εὐλόγησιν ἀγροῦ, σπόρου, ἀμπελῶνος, οἶνου, τυροῦ, ψῶν, βαίων κλπ. κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ.)

ἁγιασματερό τό, Πάτμ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἁγίασμα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερό. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. τὸ ὅμοιον ἀναματερό παρὰ τὸ ἀνᾶμα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ.

Δοχεῖον τοῦ ὕδατος τοῦ ἁγιασμοῦ. Συνών. ἁγιασματάρι.

ἁγιασμόνερο τό, ἁγιασμόνερον Πόντ. (Σάντ.) ἁγιασμόνερο Πελοπν. (Αἰγ. Καλάβρυτ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἁγιασμός καὶ νερό.

Τὸ ὕδωρ τοῦ ἀγιασμοῦ, ιδίως δὲ τοῦ ἀγιασμοῦ τῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων. Συνών. *ἀγίασμα 2, ἀγιασμός 2*.

ἀγιασμός ὁ, κοιν. *ἀγιασμός* κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Συνασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. *Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) *άιασμός* Εὐβ. *ἄασμός* Πόντ. (Χαλδ.) *άεσμός* Πόντ. (Χαλδ.) *άισμός* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *άασμός* Ἰκαρ. *ἀγιασμό* τό, Πόντ. (*Οφ.)

Τὸ μεταγν. οὐσ. *ἀγιασμός* = καθαγιασμός, καθιέρωσις.

1) Ἐκκλησιαστικὴ τελετὴ, καθ' ἣν ὁ ἱερεὺς διὰ τῆς ἀναγνώσεως ὠρισμένων εὐχῶν ἀγιάζει τὸ ὕδωρ, διὰ τοῦ ὁποῦ ραντίζει τοὺς πιστοὺς. Ὁ ἀγιασμός εἶναι μέγας καὶ μικρός. Καὶ μέγας μὲν λέγεται ὁ γινόμενος κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανείων τὴν 6ην Ἰανουαρίου εἰς τύπον τῶν ἀγιασθέντων τοῦ Ἰορδάνου ὑδάτων διὰ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Χριστοῦ, μικρὸς δὲ κατ' ἀντίθεσιν ὁ γινόμενος εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Συνασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): **Εφερα τὸν παπᾶ νὰ μοῦ κάνη ἀγιασμό. Κάθε μῆνα κάνω ἀγιασμό 'ς τὸ σπίτι μου κοιν. 'Ο παπᾶς κάθαν μνηοῦ κιφάλ' εὐτάει 'ς ὁ σπιτᾶ ἀγιασμόν* (ὁ παπᾶς ἐν ἀρχῇ ἐκάστου μηνὸς κάμνει εἰς τὰς οἰκίας ἀγιασμόν) Τραπ. Χαλδ. *'Εγυαλ' οὐ παπᾶς τοῦ μιγάλ' άισμό κι άιάζ' τὸν κόσμον* Αἰτωλ. || Παροιμ. φρ. *Δαρμός ἀγιασμός* (καθὼς ἀγιάζεται ὁ ραινόμενος δι' ἡγιασμένου ὕδατος, οὕτω καὶ ὁ δερνόμενος καθίσταται φρόνιμος καὶ κόσμιος) Κρώμν. *Οφ. Τραπ. *Λουγαριασμός ἀγιασμός* (ὅπως ὁ ἀγιασμός ἀγιάζει τοὺς πιστοὺς, οὕτω καὶ οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ ἀγιάζουν τρόπον τινὰ τοὺς συναλλασσομένους προλαμβάνοντες ἐνδεχομένας δυσαρεσκείας καὶ ἔριδας) Μακεδ. (Καταφύγ.) (Συνών. φρ. *οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ κάνουν τοὺς καλοὺς φίλους*). || Γνωμ. *Σὰ σοῦ τύχη πειρασμός, πέρασέ τον γι' ἀγιασμό* (ἂν σὲ συναντήσῃ ὁ διάβολος, νὰ τὸν θεωρήσῃς ὡς ἀγιασμόν, ἥτοι μὴ δυσφύρει διὰ τὰς ἀντιξόους περιστάσεις, ἀλλὰ κανόνισον τὰς πράξεις σου συμφώνως πρὸς τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν εἰς τὰ τοῦ βίου σου) Ἀθῆν. *Κάμι τὸν ἀγιασμό, πᾶρι κι τὴν γάττα* (σὺν τῇ θεῖᾳ ἐπικλήσει πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ἐνεργήσωμεν πρὸς ἀποσόβησιν κακοῦ τινος Πβ. ἀρχ. «σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει») Θεσσ. || *Ἀσμ.

**Ηρχανε τὰ ὦτα κ' οἱ ὠτισμοὶ*

κ' οἱ ἀρὲς μεγάλες κ' οἱ ἄασμοὶ

(ἦλθαν τὰ Φῶτα καὶ οἱ φωτισμοὶ καὶ αἱ μεγάλαι χαραὶ καὶ οἱ ἀγιασμοὶ) Ἰκαρ. Ἡ σημ. αὕτη καὶ μεσν. Πβ. Κωνστ. Πορφ. *Εκθεσ. βασιλείου τάξεως 141,5 (ἐκδ. Βόνν.) «ἀρξαμένου αὐτοῦ ἐκτελεῖν τὴν μεγάλην εὐχὴν τοῦ ἀγιασμοῦ». β) Ἡ ἐορτὴ τῶν Θεοφανείων Ζάκ. Πελοπ. (Μάν.) 2) Τὸ διὰ τῆς ἱεροτελεστίας τοῦ ἀγιασμοῦ ἀγιαζόμενον ὕδωρ κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Συνασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): *Πηγαίνω 'ς τὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάρω ἀγιασμό. Πίνω ἀγιασμό. Μεταλαβαίνω μὲ ἀγιασμό* (ἐνν. τὸ ὕδωρ τοῦ μεγάλου ἀγιασμοῦ, τοῦ ὁποῦ μεταλαμβάνουν οἱ δι' οἰονδήποτε λόγον κωλυόμενοι νὰ κοινωνήσουν τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Πβ. *δρόσος*) κοιν. **Ο μέγας ἀγιασμός* ὅπου πέση δὲ φοῶσαι πρὸς τίποτα (διότι πιστεύεται ὅτι ἐξαφανίζει τὰ κακοποιὰ πνεύματα τὰ λεγόμενα *στοιχεῖα*) Κίμωλ. **Επα ἄεσμόν κ' ἐέμνε καλά* (ἐπια ἀγιασμόν καὶ ἔγινε καλά) Χαλδ. Συνών. *ἀγίασμα 2, ἀγιασμόνερο*. 3) Περιληπτικῶς τὰ εἰς τὴν τελετὴν τοῦ ἀγιασμοῦ χρησιμεύοντα, ἥτοι ὁ

σταυρός, τὸ ἀγιασματάριον, τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ τὸ ραντιστήριον: Παροιμ. *Τά 'μασε σὰν ὁ παπᾶς τὸν ἀγιασμό* (τὰ ἐμάζευσεν ὅπως ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀγιασμοῦ μαζεύει ταχέως τὰ εἰρημένα ἀντικείμενα καὶ ἀναχωρεῖ, ὅταν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ κάμῃ πολλοὺς ἀγιασμοὺς περιερχόμενος τὰς οἰκίας τῆς ἐνορίας του. Ἐπὶ τοῦ δραστηρίως ἐνεργοῦντος εἰς τὰς ὑποθέσεις του) ἸΒενιζέλ. Παροιμ.² 289,72.

ἀγιασοῦρα ἡ, Πελοπ. (Ἀρχαδ.)

*Εκ τοῦ οὐσ. *ἄγιασι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-οῦρα*.

Τὸ σκεῦος τοῦ ἀγιασμοῦ, ἐν ᾧ ἐμβάπτων ὁ ἱερεὺς τὸν θαλλὸν ραίνει: Φρ. *Πῆρε τὴν ἀγιασοῦρα καὶ πάει* (ἐπὶ ἱερέως ἀναξιοπρεπῶς ἐπαιτοῦντος). Συνών. *ἀγιαστήρα 1, φωτιστήρα*.

Ἀγιά-Σοφιά σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) *Ἀγιά-Σοφιά* Κύπρ. *Ἀγιο-Σοφιά* Πόντ. (Κερασ.) *Ἀγι-Σοφιά* Πόντ. (Κερασ.) *Ἀι-Σουφιά* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Ἀε-Σοφία* Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

*Εκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. *ἀγία* καὶ τοῦ οὐσ. *σοφία*. Οἱ τύπ. *Ἀγιο-Ἀγι-Ἀι-Ἀε* εἶναι τοῦ ἀρσ. *ἅγιος* κατισχύσαντες ἀναλογικ. καὶ ἐπὶ τοῦ θηλ. γέν. Πβ. *Ἀγιά-Βαράρα*.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱστορικὸς ναὸς τῆς Ἀγίας Σοφίας ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ καὶ ἀποτελῶν διὰ πάντων τῶν αἰώνων μέχρι τῆς ἀλώσεως τὸν καθολικὸν ναὸν καὶ τὸ κέντρον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου ἐνθ' ἂν.: *Ἡ Ἀγιά-Σοφιά τῆς Πόλις ἐν' ἀκουσμένη 'ς οὐλ-λον τὸν κόσμον* Κύπρ. *Ποῦ νὰ μ' ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς νὰ λουτουρηθῶ μέσ' 'ς τὴν Ἀγιά-Σοφιάν!* (εὐχὴ ὑπὲρ ἀνακτήσεως τοῦ ναοῦ ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν) Κύπρ. || *Ἀσμ.

Σημαίν' ἡ γῆ, σημαίν' ὁ Θεός, σημαίνουν καὶ τ' οὐράνᾳ, σημαίνει κ' ἡ Ἀγι-Σοφιά, τὸ μέγα μοναστήριον

Κερασ.

Βόηθα ἁ-Νικόλα' π' τὰ Καμπιά καὶ Ἀι-Σοφιά' π' τὴν Πόλι Αἰτωλ. Ἡ λ. ὡς τοπων. κοιν.

ἀγιαστήρα ἡ, σύνηθ. *άιαστήρα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *ἀγιαστοῦρα* σύνηθ. *γιαγιαστοῦρα* Στερελλ. (Ἀράχ.) *γιαστοῦρα* Κύθν.

*Εκ τοῦ μεταγν. οὐσ. *ἀγιαστήριον* = τόπος ἅγιος. Τὸ *ἀγιαστοῦρα* κατὰ τὸ *βρεχτούρα*. Τὸ *γιαγιαστοῦρα* ἐξ ἀναπτύξεως τοῦ γ μεταξὺ τοῦ ἄρθρ. ἡ καὶ τοῦ ἀρκτικοῦ φων., ὡς ἡ-γ-ἀγιαστοῦρα, ὅθεν ἡ *γιαγιαστοῦρα*. Τὸ *γιαστοῦρα* κατὰ τὸ *γιάζω*.

1) Τὸ σκεῦος τοῦ ἀγιασμοῦ, ἐν ᾧ ἐμβάπτων ὁ ἱερεὺς τὸν θαλλὸν ραίνει κοιν.: *Νὰ πάτε νὰ βρετε μιὰ 'γραιὰ καὶ νὰ πάρῃ λυγαρεὰ, νὰ σᾶς ράν' ἀπ' τὴν γιαστοῦρα καὶ νὰ γίνετε καλά* (ἐμφδ.) Κύθν. || Φρ. *Τί πῆρις τ'ν ἄιαστήρα!* (διατί περιέρχεσαι τὰς οἰκίας! ἐνν. ὡς ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων) Αἰτωλ. || *Ἀσμ.

Φεύγατε νὰ φεύγωμε, | γιατί ἔρχετ' ὁ τουρλόπαπας μὲ τὴν ἀγιαστήρα του | καὶ μὲ τὴν πλαστήρα του

(ταῦτα λέγουν πρὸς ἀλλήλους οἱ καλλικάντζαροι ἐγκαταλείποντες τὴν γῆν ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ ἀγιάζοντος κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανείων ἱερέως. Πβ. ΝΠολίτ. Παραδ. 2, 1304, ἐνθα καὶ ἄλλαι παραλλαγαὶ) Πελοπ. (Καλάμ.). Συνών. *ἀγιασοῦρα, φωτιστήρα*. 2) Θαλλὸς βασι-

